

นโยบายการประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลสุรินทร์

ศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาล ศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลเป็นองค์ความรู้ (body of knowledge) ที่ได้มาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้ที่เป็นเฉพาะสาขาวิชาชีพการพยาบาลหรือองค์ความรู้ทางการแพทย์พยาบาล ที่ประกอบไปด้วยมโนทัศน์ (Concepts) หลักการ (Principles) กฎ (Laws) และทฤษฎี (Theories) ต่างๆทางการแพทย์พยาบาล ที่พยาบาลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือบุคคลให้คงภาวะสุขภาพ ดังนั้นคำว่า ศาสตร์และทฤษฎีจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เพราะความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่งจะต้องสร้างทฤษฎีขึ้นมารองรับองค์ความรู้นั้นๆ หรือความรู้นั้นๆ ได้มาจากการพิสูจน์ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากการประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

๑. สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานทางการแพทย์พยาบาลนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนางานบริการของหน่วยงาน
๒. สนับสนุนให้ทีมงานวิจัยที่นำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้

เป้าหมาย

บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

แนวทางการปฏิบัติ

กลุ่มการพยาบาล

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยบริการพยาบาลมีการดำเนินการนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้
๒. ผู้บริหารทางการแพทย์พยาบาลทุกระดับกระตุ้นให้เกิดการนำนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาพยาบาลให้มีคุณภาพ
๓. กระตุ้นให้บุคลากรทุกระดับเรียนรู้ร่วมกันในการนำนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้
๔. กำหนดแนวทางการนำศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน
๕. ให้มีการจัดทำแผนการการประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ก่อนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้ทุกหน่วยงานขออนุญาตต่อคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัยในโรงพยาบาลตรวจสอบความถูกต้องก่อนการปฏิบัติ
๗. มีการสรุปผลการดำเนินงานและผลการประยุกต์ใช้ไว้ที่หน่วยงาน

๘. จัดช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันระหว่างหน่วยงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๙. สนับสนุนให้มี งานวิจัย ,rbr ,CQI, Best practicesที่มีการนำศาสตร์ทางการพยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหน่วยงานที่นำผลการประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้
๒. ประสิทธิภาพของผลงานการประยุกต์ใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลและภูมิปัญญาท้องถิ่น

นโยบายทางการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลสุรินทร์

สิทธิผู้ป่วย หมายถึง ความชอบธรรมที่ผู้รับบริการทางสุขภาพสาขาต่างๆจะพึงได้รับ เพื่อคุ้มครองหรือรักษาผลประโยชน์ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สิทธิผู้ป่วยจึงเป็นแนวทางหรือหลักการที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ โดยการกำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยด้วยความรับผิดชอบ รมัตถะวังตามมาตรฐานวิชาชีพและตามกฎหมายบ้านเมือง (สภากฎหมาย ประจักษ์ศิลป, ๒๕๔๖) วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลบนพื้นฐานของความเคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์ตลอดจนการพิทักษ์สิทธิตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ

เป้าหมาย

ผู้รับบริการทุกรายได้รับการพิทักษ์สิทธิ

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการ = ๐
๒. จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมบริการของบุคลากรทางการพยาบาลลดลง
๓. ร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ≥ ๘๕

แนวทางปฏิบัติ

๑. กำหนดให้เรื่องการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เป็นประเด็นสำคัญในการปฐมนิเทศพยาบาลใหม่
๒. สนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิผู้ป่วยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้รับบริการ
๓. จัดทำสื่อเรื่องสิทธิผู้ป่วย ๑๐ ประการ ไว้ด้านหลังป้ายประจำตัวบุคลากร เพื่อให้เกิดความตระหนักและเตือนความจำ
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการพยาบาลทุกคนปฏิบัติตามคู่มือปฏิบัติการพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมองค์กร (SD-ETH-๐๐๑ Rev.๑) ดังนี้
 - ๔.๑ เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เวชภัณฑ์ ครุภัณฑ์การแพทย์ที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยทั้งภาวะปกติและฉุกเฉินตลอด ๒๔ ชั่วโมง
 - ๔.๒ ให้การดูแลผู้ป่วยทุกรายอย่างเสมอภาค โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - ๔.๓ ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ป่วยและครอบครัว เกี่ยวกับภาวะสุขภาพรวมทั้งวิธีการตรวจรักษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเลือก/ตัดสินใจในการยินยอมหรือไม่ยินยอมรับการรักษา ยกเว้นเป็นการช่วยเหลือรีบด่วนหรือจำเป็น
 - ๔.๔ ให้การช่วยเหลือผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิตทันทีโดยไม่ต้องรอการร้องขอจากผู้ป่วย
 - ๔.๕ จัดทำแผนภูมิสายบังคับบัญชา รูปภาพ ป้ายชื่อและแนะนำตัวเพื่อให้ผู้ป่วย และครอบครัว

รับทราบ

๔.๖ ให้สิทธิผู้ป่วยและครอบครัว ในการขอความเห็นจากผู้ประกอบวิชาชีพสุขภาพอื่น และสิทธิขอเปลี่ยนผู้ให้บริการและสถานบริการได้

๔.๗ รักษาความเป็นส่วนตัวและความลับของผู้ป่วย เกี่ยวกับ

๔.๗.๑ ความลับของเวชระเบียน ทั้งสิทธิการใช้และเข้าถึงข้อมูลเวชระเบียน

(WI-NUR-๐๐๖)

๔.๗.๒ การเผยแพร่ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษา เรียนรู้/วิจัย (WI-NUR-๐๑๑)

๔.๗.๓ การเปิดเผยร่างกายจากการดูแลบริการรักษาพยาบาล (WI-NUR-๐๐๘)

เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๔.๘ ให้บิดา มารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม ใช้สิทธิแทนผู้ป่วยที่เป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ผู้บกพร่องทางกายหรือจิต ซึ่งไม่สามารถใช้สิทธิด้วยตนเองได้

๔.๙ ปกป้องผู้ป่วยไม่ให้ถูกล่วงล้ำหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในทางที่ไม่เหมาะสม โดยก่อนให้การพยาบาลใดๆ แก่ผู้ป่วย ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๙.๑ บอกให้ผู้ป่วยได้รับทราบ แม้ในภาวะไม่รู้สีกตัว

๔.๙.๒ บอก/ให้ข้อมูลแก่ผู้ป่วยที่รู้สึกตัวก่อนให้การพยาบาลทุกครั้ง

๔.๙.๓ ไม่เปิดเผยร่างกายผู้ป่วยเกินความจำเป็น

๔.๙.๔ สถานที่/บริเวณให้การพยาบาล เป็นสัดส่วนและมิดชิด

๔.๙.๕ ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติการแสดงเจตนาไม่รับการรักษาพยาบาล กรณีปฏิเสธ

การรักษาที่ไม่เหมาะสมในผู้ป่วยทุกราย โดยเฉพาะผู้ป่วยไม่รู้สีกตัวหรือผู้ป่วยวาระสุดท้าย

๔.๑๐ พึงทักสีตริกลุ่มผู้ป่วยพิเศษตามแนวทางปฏิบัติ ได้แก่

๔.๑๐.๑ แนวปฏิบัติการให้บริการให้ความช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกรักษา

รุนแรง (OSCC)

๔.๑๐.๒ แนวทางการรักษาสิทธิผู้ป่วย HIV

๔.๑๐.๓ แนวทางการดูแลผู้ป่วยในระยะสุดท้าย

๔.๑๐.๔ แนวทางปฏิบัติเมื่อมีผู้ป่วยคดี

การประเมินผล

- ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและเปรียบเทียบค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด ทุก ๖ เดือน
- ทบทวนและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่องทุกปี

นโยบายจริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาล กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลสุรินทร์

จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล เป็นการแสดงออกถึงความตระหนักในความรับผิดชอบทางจริยธรรมของพยาบาล เพื่อเป็นหลักในการประกอบวิชาชีพให้มีมาตรฐานสูง และเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของพยาบาลที่ดี ถูกต้องและเหมาะสมของพยาบาลวิชาชีพของกลุ่มการพยาบาล อีกทั้งเป็นการสื่อสารกับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น ๆ ได้ทราบถึงจรรยาบรรณที่พยาบาลถือในการประกอบวิชาชีพ

จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติปฏิบัติที่พึงงามของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี กฎหมาย รวมถึงจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้บุคคลแสดงออกในสิ่งที่ดีเหมาะสม ถูกต้องอย่างมีหลักการ โดยใช้ความรู้สติปัญญา เหตุผล พิจารณา ไตร่ตรองว่าอะไรควรทำหรือไม่ควรทำ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสมของวิชาชีพพยาบาล (สภาการพยาบาล ๒๕๔๖)

วัตถุประสงค์

๑. พยาบาลใช้จริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาลเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องด้านจริยธรรม
๒. เพื่อให้วิชาชีพพยาบาลได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม
๓. เพื่อผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพพยาบาล

เป้าหมาย

พยาบาลวิชาชีพทุกคน

แนวทางปฏิบัติ

๑. ให้พยาบาลทุกคนรับทราบและปฏิบัติตาม จริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาล ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ดังนี้

๑.๑ หลักจริยธรรมวิชาชีพ ๖ ด้าน ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สิทธิของผู้ป่วย ในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ (Autonomy) ผู้ป่วยและญาติสายตรง หรือผู้แทนผู้ป่วย สามารถตัดสินใจโดยอิสระเมื่อได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ

๑.๑.๒ การกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ (Beneficence) บุคลากรทางการพยาบาล มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่บริการ

๑.๑.๓ การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence) พยาบาลมีหน้าที่ที่จะไม่ทำอันตรายต่อผู้ป่วย ในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ โดยการสร้างความตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ การพิทักษ์สิทธิและการใช้แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติการพยาบาล

๑.๑.๔ การกระทำด้วยความซื่อสัตย์ตามพันธะสัญญาวิชาชีพ (Fidelity) พยาบาลจะไม่เปิดเผยความลับผู้ป่วย รวมทั้งการรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย โดยการปฏิบัติตามคู่มือพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

๑.๑.๕ การกระทำต่อผู้ป่วยและครอบครัวด้วยความยุติธรรม (Justice) ใช้หลักการความเสมอภาคในการปฏิบัติทางการแพทย์ สอดคล้องกับจัดระบบบริการพยาบาล

๑.๑.๖ การบอกความจริง (Veracity) ในทางปฏิบัติทางการแพทย์ พยาบาล ซึ่งอยู่ในทีมการบอกความจริง มีการประเมินความพร้อมของผู้ป่วยในกรณีที่ข้อมูลบางอย่างที่เป็นข่าวร้ายหรือข้อมูลการเจ็บป่วย ภายใต้อุปสรรคหน้าที่ของพยาบาล

๑.๒ หลักจรรยาบรรณวิชาชีพ ๙ ข้อ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ พยาบาลรับผิดชอบต่อประชาชนผู้ต้องการการพยาบาลและบริการสุขภาพ

๑.๒.๒ พยาบาลประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตา กรุณา เคารพในคุณค่าของชีวิต ความเป็นอยู่ สุขภาพดี และความผาสุกของเพื่อนมนุษย์

๑.๒.๓ พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาชีพกับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนของบุคคล

๑.๒.๔ พยาบาลยึดหลักความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคมมนุษย์

๑.๒.๕ พยาบาลประกอบวิชาชีพโดยมุ่งความเป็นเลิศ

๑.๒.๖ พยาบาลพึงป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้ใช้บริการ

๑.๒.๗ พยาบาลรับผิดชอบในการปฏิบัติให้สังคมเกิดความเชื่อถือ ไว้วางใจต่อพยาบาล และต่อวิชาชีพการพยาบาล

๑.๒.๘ พยาบาลพึงร่วมในการทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพการพยาบาล

๑.๒.๙ พยาบาลพึงรับผิดชอบต่อตนเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบต่อผู้อื่น

๒. กำหนดเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาลไว้ในแผนภูมิเทศพยาบาลที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่

๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาลต่อเนื่อง เช่นการสวดมนต์ทุกเช้า การร่วมปฏิบัติธรรม

๔. สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณพยาบาล ทุกช่องทาง

๕. กำหนดสรรพนามในการเรียกชื่อผู้รับบริการ ความเหมาะสมเพื่อเป็นการให้เกียรติ

๖. กำหนดให้การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม เป็นสมรรถนะหลักของพยาบาลทุกคน และมีการประเมินปีละครั้ง

๗. กำหนดให้จริยธรรมเป็นประเด็นหลักในการนิเทศการพยาบาลของผู้ตรวจการ สรุปรายเสนอที่ประชุมประจำเดือน

การประเมินผล

๑. จำนวนข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมในการบริการ ลดลง

๒. ผลการประเมินสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. การประเมินจริยธรรมการบริการพยาบาลโดยผู้รับบริการ มากกว่าหรือเท่าร้อยละ ๘๐

๔. การประเมินพฤติกรรมจริยธรรมพยาบาลโดยผู้บังคับบัญชา มากกว่าหรือเท่าร้อยละ ๘๐